МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну
Кафедра професійної освіти
Інститут модернізації змісту освіти
Харківський національний університет імені В.Н . Каразіна
Кафедра гігієни та соціальної медицини
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Кафедра метрології та безпеки життєдіяльності

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
XII Всеукраїнської заочної
науково – практичної конференції
(30 квітня 2026 року, м. Київ)

КИЇВ 2026

УДК 355.58
ББК 68.69
П78
Редакційна колегія:

Шмалєй С.В. - доктор педагогічних наук., професор (головний редактор);
Яшанов С.М. - доктор педагогічних наук., професор (відповідальний редактор);
Шевченко В.В. – кандидат педагогічних наук, професор (заступник відповідального редактора)
Богатов О.І.- кандидат технічних наук, професор;
Володченкова Н.В. -кандидат технічних наук, доцент;
Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;
Гвоздій С.П.–доктор педагогічних наук, професор;
Дашковська О.В - кандидат хімічних наук, доцент;
Крутов В.В.- доктор юридичних наук, професор;
Мазепа М.А. – доктор медичних наук, професор;
Міхановська Н.Г.- доктор медичних наук, ст. науковий співробітник
Федорчук- Мороз В.І. - кандидат технічних наук, доцент;
Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник
Редька І.В.- кандидат біологічних наук, доцент;
Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;
Постолатій Т.О. – начальник штабу цивільного захисту університету імені Михайла Драгоманова,(відповідальний секретар).

Затверджено до друку Організаційним комітетом XII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали XII Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026 . – 205 с. Електронне видання

ISBN 978-966-931-352-2

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

ISBN 978-966-931-352-2

© Автори статей, 2026
© Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2026

Окреме місце у структурі інноваційного навчання посідає **метод фактчеку**. Застосування цього методу в різних типах дискурсів (блоги, стріми, пости у соцмережах) допомагає студентам зберігати нейтральне ставлення до інформації, аналізувати форми зворотного зв'язку (коментарі, репости) як рефлексію соціальних настроїв. Особлива увага приділяється вивченню **сугестивних технологій**: розуміння механізмів проникнення контенту в підсвідомість є запобіжником деструктивних змін у системі ціннісних координат особистості.

Отже, **когнітивний аспект** роботи з інформацією в лінгвістичній освіті має бути спрямований на структурування інформаційних потоків та моделювання адекватної картини світу в умовах розмивання меж між реальністю та віртуальністю. **Індивідуально-комунікативний аспект** передбачає гармонізацію раціонального та чуттєвого сприйняття, що мінімізує негативний комунікативний вплив на ментальну сферу студента та сприяє формуванню професійної стійкості майбутнього філолога.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ЗНИЖЕННЯ ЕНЕРГОСПОЖИВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ

Кучменко О.М.,[1] Ваніфатов Я.О.[2]
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
o.m.kuchmenko@udu.edu.ua

Сучасні методи зниження енергоспоживання на харчових підприємствах включають впровадження енергоефективних технологій, як-от модернізація обладнання та освітлення, оптимізація інженерних систем (опалення, вентиляція, водопостачання), використання альтернативних джерел енергії та організаційні заходи, що охоплюють аудит споживання, покращення процесу виробництва та навчання персоналу

Основою будь-якої програми енергоефективності є детальний енергетичний аудит. На відміну від хаотичного впровадження окремих технологій, аудит дозволяє виявити нераціональне використання ресурсів та так звані слабкі сторони. Сучасний підхід вимагає впровадження систем постійного моніторингу, які аналізують споживання в реальному часі. Як показують результати аналізів, то саме на основі даних аудиту та моніторингу формується обґрунтована стратегія модернізації, що дозволяє пріори тезувати заходи з найвищим потенціалом економії та найшвидшим терміном окупності [2].

Покращення ефективності та енергозбереження в електрогосподарстві дуже важливе. Велика частка (до 70%) електроенергії в харчовій промисловості споживається асинхронними електродвигунами, що приводять у дію насоси, компресори, вентилятори, конвеєри та багато іншого. Більшість цього обладнання стандартно працює з сталою продуктивністю, а їх регулювання здійснюється шиберами чи засувками, що є дуже неефективним, Тож впровадження частотно-регульованих приводів дозволить змінювати швидкість обертання двигуна відповідно до реального технологічного навантаження. Отже такий підхід забезпечить економію електроенергії на конкретних агрегатах на рівні 15-50% та значно продовжить термін служби обладнання [1].

Також дуже важливим є використання вторинних енергоресурсів. Харчова промисловість генерує дуже велику кількість вторинних енергоресурсів, тобто як його ще називають «скидне тепло». Тож сучасні методи фокусуються на його утилізації. Ключовими джерелами вторинних енергоресурсів є гарячі гази що відходять від котельних установок, а також тепло що виділяється компресорами холодильних машин.

Встановлення рекуперативних теплообмінників (утилізаторів) дозволить використовувати це тепло для попереднього підігріву води для технологічних потреб таких як миття тари або пастеризація також можливо використовувати для опалення. І саме головне що це прямо знижує споживання первинного палива тобто газу або електроенергії.

Але окрім рекуперації, суттєвий потенціал лежить на модернізації самих джерел тепла та теплових мереж. Дослідження на прикладі молокопереробних підприємств показують, що ефективність досягається саме через комплексний підхід. А саме заміна застарілого обладнання парових котлів на сучасні, більш ефективні моделі, також оптимізація режимів роботи технологічного обладнання, наприклад пастеризаційно-охолоджувальних установок. Впровадження сучасних систем теплової ізоляції та покращення вже існуючих трубопроводів, резервуарів та будівель, що часто є найшвидшим та найдешевшим заходом з непоганим ефектом [3].

Отже проаналізувавши ці всі підходи та рішення можна заключити що сучасні методи зниження енергоспоживання відходять від поодиноких рішень на користь системного підходу, Він починається з детального аудиту, обов'язково включає глибоку оптимізацію електроприводів, що максимально можливо утилізує вторинне тепло через рекуперацію, та передбачає комплексну модернізацію теплового господарства й покращення теплоізоляції. Впровадження цих заходів у комплексі дозволить підприємствам харчової галузі досягти суттєвого зниження енергоємності продукції та підвищить їх конкурентоспроможність.

Перелік використаних джерел:

1. Коваленко В.П., Литвиненко О.С. Аналіз методів підвищення енергоефективності на підприємствах харчової промисловості. *Наукові праці НУХТ*. 2022. Т.28, №3.С. 45-52.
2. *Практичний посібник з енергетичного аудиту промислових підприємств* / Держенергоефективності України. Київ, 2021. 130 с. URL: https://old.saee.gov.ua/sites/default/files/2021_04_02_Practical_Energy_Audit_Guidebook.pdf (дата звернення: 12.11.2025)
3. Коцар О.В., Кузнєцова М.О. Енергоефективні технології в харчовій промисловості. *ResearchGate.* 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/397378858_ENERGOEFEKTIVNI_TEHNOLOGII_V_HARCOVIJ_PROMISLOVOSTI (дата звернення: 12.11.2025)

РОЛЬ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ

Лавашова Ю.С[1]., Левашова П.В[2]

[1]Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова

[2]Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Levaschovajulia@gmail.com

У сучасних умовах зростання техногенних, природних та соціальних ризиків особливого значення набуває формування культури безпечної поведінки серед молоді. Освітні заклади відіграють ключову роль у цьому процесі, оскільки саме в системі освіти відбувається формування базових знань, цінностей та практичних навичок, необхідних для збереження життя і здоров'я людини. Заклади загальної середньої та вищої освіти виступають важливими осередками поширення знань з безпеки життєдіяльності, підготовки молоді до дій у надзвичайних ситуаціях та формування відповідального ставлення до особистої і громадської безпеки. Кількість годин, що відводяться на